

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHENDAM-VOORBURG



**Leidschendam-
Voorburg**

Datum 23 januari 2025

Nummer 4145

Onderwerp Raadsvoorstel voor kennisgeving aannemen van het rapport rekenkamer over energiebesparings- en informatieplicht energiebesparing

Portefeuillehouder Raad

1. Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

De conclusies uit het rekenkamerrapport over de energiebesparings- en informatieplicht energiebesparing voor kennisgeving aan te nemen.

2. Aanleiding

De rekenkamer heeft op 22 november 2024 het rapport over het onderzoek naar de energiebesparings- en informatieplicht energiebesparing (bijlage 2) toegestuurd. Het betreft een zogenaamd *DoeMee-onderzoek* dat in opdracht van de Vereniging van Rekenkamers is uitgevoerd. De uitkomsten van dit *DoeMee-onderzoek* bieden inzicht in de manier waarop gemeenten, provincies en omgevingsdiensten toezicht en handhaving op deze plichten hebben georganiseerd en wat de resultaten hiervan zijn. Door de omvang heeft een *DoeMee-onderzoek* het karakter van een quickscan, het betreft dus geen verdiepende analyse.

De rekenkamer WVOLV heeft deelgenomen aan het onderzoek, mede omdat het onderwerp – de handhaving van de energiebesparingsplicht – onderwerp was van een onderzoek van de rekenkamer uit 2020 (dossier 1955) en omdat het onderzoeksonderwerp valt onder het thema 'klimaatverandering', één van de vier leidende thema's uit het Onderzoeksplan 2023-2024.

3. Toelichting

In het *DoeMee-onderzoek* staat de vraag centraal: Welke inspanningen plegen gemeenten en provincies bij het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing en wat zijn daarvan de resultaten?

Bedrijven en instellingen zijn vanaf 1 juli 2019 verplicht eens in de 4 jaar actief informatie te verstrekken aan hun omgevingsdienst over de energiebesparende maatregelen die zij hebben genomen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) beheert het digitale loket waarmee bedrijven dit aan hun omgevingsdienst laten weten. Hierin fungeert RVO dus als een soort 'doorgeefluik'.

Verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht zijn (per 1 juli 2023) de omgevingsdiensten. Dat is voor Leidschendam-Voorburg de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Leidschendam-Voorburg heeft interne capaciteit voor deze taak en heeft enige betrokkenheid bij de ODH, zoals overleg met ODH over de voortgang.

Informatievoorziening en rapportages

Leidschendam-Voorburg ontvangt zowel jaarlijkse eindrapportages als tussentijdse terugkoppelingen. De rapportages geven deels inzicht in de behaalde resultaten, maar niet volledig. De gemeente heeft echter geen specifieke Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) voor energiebesparing afgesproken met de omgevingsdienst.

Kwantitatieve resultaten en energiebesparingspotentieel

Aantal Gecontroleerde Bedrijven en Ureninzet (2019-2023)

De omgevingsdienst heeft een gestage toename van gecontroleerde bedrijven laten zien, met een aanzienlijke piek in 2023, waar 140 bedrijven werden gecontroleerd en 503 uur werden ingezet. Deze cijfers zijn veel hoger dan die in de drie andere gemeenten (die overigens ook veel kleiner zijn). Dat kan wijzen op een intensievere handavingsinspanning of een grotere focus op naleving.

Overtredingen

Het percentage overtredingen bij eerste controle toont een fluctuerend beeld, van 0% in 2019 naar 27% in 2022, en een lichte daling naar 16% in 2023. Het aantal geregistreerde overtredingen schommelde, met een piek van 23 overtredingen in 2023, wat een significante toename is in vergelijking met voorgaande jaren.

(Repressieve) handhaving

Er zijn geen repressieve handavingsmaatregelen geregistreerd tussen 2019 en 2023, wat kan wijzen op naleving zonder de noodzaak van strikte sancties. De gemeente rapporteert over het aantal overtredingen, met beperkte zichtbaarheid op het energiebesparingspotentieel en concrete maatregelen.

Conclusie

Er lijkt enige toename te zijn in de inzet op de handhaving van de energiebesparingsplicht, al is er weinig inzicht in de resultaten. De rekenkamer zou het toejuichen als gemeenten en omgevingsdiensten samen een manier zouden vinden om meer inzicht te bieden in de daadwerkelijk bespaarde energie.

Hiermee zou dan niet alleen een positief klimaateffect aangetoond kunnen worden, maar tegelijkertijd een kostenbesparingseffect voor bedrijven in de gemeente. Immers, de energiebesparingsplicht geldt voor maatregelen waarvan bewezen is dat ze zichzelf terugverdienen. Bedrijfsmatige efficiëntie en het behalen van publieke doelstellingen liggen hierin elkaars verlengde.

Dit *DoeMee-onderzoek* was nauw verbonden met het door de rekenkamercommissie in 2019 uitgevoerde onderzoek naar toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht. De aansluiting tussen het oude en nieuwe onderzoek is echter te beperkt om hieruit conclusies te trekken. De rekenkamer ziet in het gepresenteerde materiaal daarom geen aanleiding om een nadere toelichting te geven.

Het fractievoorzittersoverleg stelt voor het rapport na bespreking voor kennisgeving aan te nemen.

4. De financiële gevolgen van het besluit

Het besluit heeft geen financiële gevolgen.

5. Hoe zijn inwoners / belanghebbenden betrokken

Bij het onderzoek zijn geen inwoners benaderd door het onderzoeksbureau.

Fractievoorzittersoverleg van Leidschendam-Voorburg,

R.G.R. Jeene
griffier

M.W. Vroom
voorzitter

Documenten behorende bij dit raadvoorstel

- 4145 aanbiedingsbrief rekenkamer
- 4145 onderzoeksrapport
- 4145 Factsheet Gemeente Leidschendam-Voorburg DoeMee-onderzoek energiebesparingsplicht
- 4145 Benchmark Gemeente Leidschendam-Voorburg *DoeMee-onderzoek* energiebesparingsplicht
- 4145 Benchmark gemeenten *DoeMee-onderzoek* energiebesparingsplicht
- 4145 Benchmark omgevingsdiensten DoeMee-onderzoek energiebesparingsplicht
- 4145 Rapport Algemene Rekenkamer onderzoek Energiebesparingsplicht